

TOnZ olsztyn

czerwiec 2013 –
czerwiec 2014

WYJAZDY STUDYJNE

W dniach 22-23 czerwca 2013 roku olsztyński oddział zorganizował objazd studyjny pod hasłem „Nowoczesność i tradycja – śladami zabytków techniki i przemysłu", poświęcony zabytkom techniki, możliwościom ich adaptacji oraz sztuce XIX i XX wieku. W grupie liczącej 36 osób znajdowali się architekci, konserwatorzy, historycy sztuki, muzealnicy, archiwiści, słowem osoby na co dzień zawodowo lub społecznie mierzące się z trudną materią ochrony czy opieki nad zabytkami. Byli to zarówno członkowie olsztyńskiego oddziału TOnZ, jak też sympatycy i przyjaciele. Trasa podróży wiodła przez Żyrardów, Zgierz i Łódź. Wyjazd prowadziła i przygotowała Prezes Oddziału dr Iwona Liżewska. Program – zrealizowany w pełni – obejmował wiele działań. Były to wykłady (m.in. „Fenomen Żyrardowa – powstanie i rozwój osady fabrycznej", Joanna Porębska; prezentacja idei i film o powstaniu Miasta Tkaczy w XIX wieku i prowadzonych pracach renowacyjnych, Adam Zamojski, kierownik parku kulturowego; plan ochrony parku kulturowego, Paweł Filipowicz, NID OT Łódź). Pierwszy dzień spędziliśmy w Żyrardowie, gdzie w znakomitym towarzystwie Miejskiej Konserwator Zabytków Marii Badeńskiej-Stapp zwiedziliśmy osadę fabryczną (min. kantor, sklep Wokulskiego, park miejski i willa właściciela fabryki, budowle użyteczności publicznej, kolonie domów mieszkalnych, dom ludowy. Mieliśmy również możliwość zapoznać się z adaptacją obiektów poprzemysłowych do współczesnych funkcji („Stara Przędzalnia" i „Nowa Przędzalnia"). Wieczór na tarasie „Starej Przędzalni" oraz spotkanie z właścicielami obiektu były zarówno merytorycznym oraz towarzyskim dopełnieniem dnia.

Następnego dnia odwiedziliśmy Zgierza i jego Park Kulturowy „Miasto Tkaczy". Ostatnim etapem podróży byłą Łodź oraz znakomicie zaadaptowane do nowych funkcji obiekty poprzemysłowe Hotel Andels' i Muzeum Sztuki ms^2 (tam również wystawa „Korespondencje"), jak też przykład znakomitej osady fabrycznej „Księży Młyn". Niestety bez Muzeum Willa Herbsta, która była jeszcze w remoncie. Wszyscy jednak zgodnie orzekli, iż trzeba będzie taki wyjazd powtórzyć.

1. *Żyrardów, taras na dachu Starej Przędzalni, uczestnicy wyjazdu studyjnego wraz z właścicielem obiektu (po lewej, klęczy w pierwszym rzędzie). Fot. Kazimierz Sobaczewski.*

SZTUKA KONSERWACJI – CIEKAWA, NIEZNANA…

TETAR IM. STEFANA JARACZA W OLSZTYNIE
10 marca 2014 roku

Olsztyński teatr zaprojektowany przez Augusta Federsena, wybudowany w 1924 roku, został w ostatnim czasie poddany kompleksowym pracom konserwatorskim. W ich wyniku przywrócono oryginalną kolorystykę większości wnętrz, wyremontowano lub odtworzono stolarkę okienną i drzwiową, również przywracając jej oryginalny wygląd i barwę, odsłonięto fragmenty polichromii na stropach i podłuczach klatki schodowej, a nawet wykonano transfer malowideł stanowiących projekty scenografii. Po uroczystym otwarciu sezonu artystycznego jesienią ubiegłego roku teatr udostępniany jest nie tylko widzom i uczestnikom wydarzeń teatralnych, ale też osobom zainteresowanym efektami prac konserwatorskich. Dzięki uprzejmości dyrekcji i pracowników teatru taką okazję mieli również członkowie oraz sympatycy olsztyńskiego oddziału TOnZ, mogąc zapoznać się z efektami prowadzonych w teatrze prac oraz tajnikami warsztatu konserwatorskiego. Zwiedzających teatr oprowadzały konserwator dzieł sztuki Danuta Pestka oraz Miejski Konserwator Zabytków Anna Juszczyszyn.

Tego dnia teatr otworzył przed nami swoje podwoje. Mieliśmy okazję obejrzeć zachowane w piwnicach ekspozycje historycznych elementów wyposażenia technicznego oraz oryginalny sytemu wentylacji, odkryte i zachowane fragmenty dekoracji malarskich w pomieszczeniach biurowych, oryginalne napisy w malarni i przeniesiony na wewnętrzną klatkę schodową fragment projektu scenografii oraz oczywiście widownię ze sceny teatralnej. Przez cały czas towarzyszyły nam obie konserwatorki, cierpliwie odpowiadając na liczne pytania.

2. *Olsztyn, Teatr im. Stefana Jaracza. Uczestnicy spotkania podczas zwiedzania wraz z Danutą Pestką (po prawej), konserwatorem dzieł sztuki. Fot. Marzena Zwierowicz.*

GUTKOWO, KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. WAWRZYŃCA
8 kwietnia 2014 roku

Gotycki kościół w Gutkowie, dawnej wsi włączonej obecnie w granice administracyjne miasta, został wybudowany w XV wieku jako kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca. Należy do grupy salowych świątyń wiejskich dość powszechnie wznoszonych na Warmii w czasach średniowiecza, budowanych na rzucie prostokąta z prosto zamkniętą ścianą prezbiterium oraz kwadratową wieżą po stronie zachodniej. Jego wyjątkowość wyraża się m.in. w tym, że zachował swoją pierwotny plan prostokątnej sali, w przeciwieństwie do większości warmińskich świątyń wiejskich powiększanych w XIX i XX wieku przez dobudowę węższego i niższego prezbiterium.

Tym razem gospodarzem spotkania była Justyna Dzieciątkowska, konserwator dzieł sztuki, prowadząca w kościele prace konserwatorskie od 2007 roku. Prace konserwatorskie we wnętrzu kościoła prowadzone są co najmniej od 20 lat. Rozpoczęto je od konserwacji ołtarza głównego, kolejne były dwa ołtarze boczne zagrożone możliwością przeniesienia do innej świątyni, ostatnią w tym pierwszym etapie była manierystyczna ambona. W roku 2007 podjęto kompleksowe prace badawczo-konserwatorskie, do których należały prace archeologiczne na cmentarzu kościelnym, badania architektoniczne kościoła oraz badania na obecność polichromii na ścianach kościoła. W rezultacie podjęto kompleksowe prace zmierzające do wyeksponowania i odkrycia zachowanych elementów wnętrza, w tym gotyckich polichromii i barokowego stropu. Prace cały czas trwają, a my mieliśmy okazję przyjrzeć się ich poszczególnych etapom oraz towarzyszącym im zagadkom i pytaniom. Najbardziej wytrwali otrzymali zaproszenie i wejściówkę na rusztowania, jak tylko zaczną się kolejne prace przy stropie.

Opracowała Iwona Lisewska

3. *Gutkowo, kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca. Prezentacja wyników prac konserwatorskich, przy projektorze Justyna Dzieciątkowska, konserwator dzieł sztuki. Fot. Iwona Lisewska.*

RATUJMY ZABYTEK

XIX-WIECZNA STACJA KOLEJOWA W WĘGORZEWIE

XIX-wieczna stacja kolejowa w Węgorzewie była niegdyś dużym węzłem kolejowym łączącym miasto i region z Europą.
Dziś bliskość granicy zniszczyła szlaki kolejowe. W 1992 roku odjechał stąd ostatni pociąg.
Jednak zabytkowy dworzec kolejowy otrzymał nowe życie – mieści się tu społeczne Muzeum Tradycji Kolejowej prowadzone przez Fundację „Dziedzictwo nasze”.
Zbiory, gromadzone dzięki miłośnikom kolejnictwa, zawierają urządzenia techniczne, ubiory i archiwalia: dokumenty, zdjęcia, pamiątki.
Muzeum jest inicjatywą społeczną, działa dzięki zaangażowaniu i pracy wolontariuszy, utrzymuje się z darowizn i dotacji.

Budynek wymaga remontu, zbiory – opracowania, inicjatywa potrzebuje ludzi dobrej woli i pomocy… również finansowej.
Wszystkim, którzy chcą włączyć się w działalność Muzeum, podajemy kontakt mailowy: fdn.wegorzewo@op.pl,
tym którzy zechcieliby wesprzeć inicjatywę finansowo, podajemy numer konta: 43 9348 0000 0009 3217 2000 0010.

TOZ

ISBN 978-83-940689-0-5

9 788394 068905 >